

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
מזכירות אקדמית
המרכז ללימודים קדם אקדמיים
נתיב לאקדמיה

שם הקורס: אוריינות אקדמית

תשע"ה

היקף הקורס: 3 ש"ש

מטרת על : פיתוח יכולות של קריאה, הבנת טקסט, סיכום ואנליזה של טקסט כנקודת מוצא לכתיבה ברמה אקדמית.

מטרות הקורס:

1. התלמיד ילמד פיתוח הכשירויות הדרושות לפענוח טקסט ולכתיבת חיבור ברמה

אקדמית

2. התלמיד ילמד לזהות נושאים מרכזיים בטקסטים אקדמיים, סיכום ומיזוג רעיונותיהם.

3. התלמיד יקבל כלים לטיפול חשיבה ביקורתית על מאמרים אקדמיים .

תכני הקורס:

מבוא - אוריינות אקדמית מהי ?

הצגת סוגים שונים של טקסטים ואפיונם.

1. הטקסט האקדמי - מהו טקסט אקדמי ? הצגת מאפייני המאמר המדעי .

הכרת הטקסט האקדמי על כל מאפייניו וייחודו מטקסטים אחרים בעלי מבנים דומים.

2. רכיבי מבנה ודגמים רטוריים - היכרות עם דגמים רטוריים : כלל ופרט (אינדוקציה

ודדוקציה) , סיבה ותוצאה , בעיה ופתרון , טיעון ונימוקים , התפתחות כרונולוגית

ועימות והשוואה.

3. סוגיות לשוניות - קישוריות ולכידות , אזכורים , משלבים לשוניים , התאם דקדוקי

הקפדה על תקינות לשונית ותחבירית.

5. תמצות טקסט ומיזוג טקסטים - איתור רעיון מרכזי ומשפטים תומכים, היכרות עם

מארגנים גראפיים ותרשים זרימה ככלי להתמודדות עם טקסט אקדמי.

4. פיתוח רעיון לטקסט, מבנה הפסקה ומרכיביה.

טיפול קריאה ביקורתית – הבחנה בין עובדות לעמדות , סדר הירארכי בין הפסקות

שמירה על רציפות ואחידות בכתיבה.

5. מבנה החיבור האקדמי - תרגול כתיבה בדגמים הרטוריים המבוססת על טקסטים

אקדמיים.

מטלות הקורס :

- נוכחות בשיעורים - חובה .
- הורדת חומרים מאתר הקורס .
- ביצוע כל המשימות במהלך השיעור ובבית.

חישוב הציון :

- 10% מטלות הגשה לאורך התוכנית
- 20% מבחן מגן -מבחן אמצע
- 70%מבחן סופי

ביבליוגרפיה :

בירנבוים, מ' (1993) מי מפחד מעבודת מחקר ?! תכנון וכתיבה של הצעת מחקר ודו"ח מחקרי במדעי ההתנהגות . מפעלים אוניברסיטאיים : תל אביב.

ברוש, ש' (תשמ"ו), עט נובע, תל אביב: דיונון.

דינה גולדברג (1990), "התמצית – כלי לשיפור הלשון", חלקת לשון 3, עמ' 32-37

. כהן, ט' (תשמ"ט), ניבון עברי חדש, תל אביב: יבנה

מ' פרוכטמן (תשמ"ו), "היצירה הספרותית והטקסט המדעי", מאזנים נ"ט, גיליון 10

נצר, נ' (1975), תרגילי הבעה מלשון יום-יום (א-ב), ירושלים: א' רובינשטיין

נ' פלד (תשנ"ח), סוגות בדיבור ובכתיבה, מכון מופ"ת

סיגלית גבאי (1995), "פיתוח יכולת כתיבת תמצית וסיכום באמצעות שימוש בטקסטים מתחומי ידע שונים", מעוף ומעשה 2, מכללת אחוה, עמ' 115-121

צפריר, ח' (2010), כללי כתיבה אקדמית, אוחזר בתאריך 26 ביולי 2012 מתוך אתר "קביים".

רון, מ' ודיבון, ב' (תש"ן), חיבור כהלכה (א-ב), תל אביב: הקיבוץ המאוחד.

ריכרדסון-קיסילביץ, ר' (1984), איך לכתוב חיבור, תל אביב: עם עובד